Analýza sociálnych vplyvov

Vplyvy na hospodárenie domácností, prístup k zdrojom, právam, tovarom a službám, sociálnu inklúziu, rovnosť príležitostí a rovnosť žien a mužov a vplyvy na zamestnanosť

(Ak v niektorej z hodnotených oblastí sociálnych vplyvov (bodov 4.1 až 4.4) nebol identifikovaný vplyv, uveďte v príslušnom riadku analýzy poznámku „Bez vplyvu.“.)

4.1 Identifikujte, popíšte a kvantifikujte vplyv na hospodárenie domácností a špecifikujte ovplyvnené skupiny domácností, ktoré budú pozitívne/negatívne ovplyvnené.

Vedie návrh k zvýšeniu alebo zníženiu príjmov alebo výdavkov domácností?
Ktoré skupiny domácností/obyvateľstva sú takto ovplyvnené a akým spôsobom?
Sú medzi potenciálne ovplyvnenými skupinami skupiny v riziku chudoby alebo sociálneho vylúčenia?
(V prípade vyššieho počtu hodnotených opatrení doplňte podľa potreby do tabuľky pred bod 4.2 ďalšie sekcie - 4.1.1 Pozitívny vplyv/4.1.2 Negatívny vplyv).

a)	***4.1.1 Pozitívny vplyv***	
b)	***Popíšte** opatrenie a jeho vplyv na hospodárenie domácností s uvedením, či ide o zvýšenie príjmov alebo zníženie výdavkov:*	*Vyplatenie 13. dôchodku v mesiaci december 2023 má pozitívny vplyv na hospodárenie domácností všetkých poberateľov dôchodkových dávok.*
c)	***Špecifikujte** ovplyvnené skupiny:*	*Poberatelia starobných dôchodkov, predčasných starobných dôchodkov, invalidných dôchodkov, sociálnych dôchodkov a pozostalostných dôchodkov. Celkový počet dotknutých osôb predpokladáme v roku 2023 na úrovni 1,46 mil. poberateľov dôchodkových dávok.*
	Ovplyvnená skupina č. 3	*Ovplyvnená skupina č. 2*
d)	***Kvantifikujte** rast príjmov alebo pokles výdavkov **za jednotlivé ovplyvnené skupiny** domácností / skupiny jednotlivcov a počet obyvateľstva/domácností ovplyvnených predkladaným návrhom.*	
e)	*- priemerný rast príjmov/ pokles výdavkov v skupine v eurách a/alebo v % / obdobie:* *- veľkosť skupiny (počet obyvateľov):*	*V priemere si každý poberateľ dôchodkovej dávky prilepší o 150 eur.* *Tabuľka 1: Predpokladaný počet poberateľov 13. dôchodku v decembri 2023*
	Ovplyvnená skupina č. 3	*Návrh zákona nemá negatívny vplyv na uvedenú skupinu poberateľov.*
f)	*Dôvod chýbajúcej kvantifikácie:*	
g)	***4.1.1.1 Z toho pozitívny vplyv na skupiny v riziku chudoby alebo sociálneho vylúčenia*** *(V prípade významných vplyvov na príjmy alebo výdavky domácností v riziku chudoby, identifikujte a kvantifikujte pozitívny vplyv na chudobu obyvateľstva (napr. znižovanie miery rizika chudoby, priemerný rast príjmov/ pokles výdavkov v skupine)*	
h)	***Popíšte** opatrenie a jeho vplyv na hospodárenie domácností s uvedením, či ide o zvýšenie príjmov alebo zníženie výdavkov:*	*Návrh zákona má pozitívny vplyv aj na príjem skupín poberateľov s nízkymi dôchodkovými dávkami, t. j. skupiny poberateľov, ktorí sa môžu nachádzať v riziku chudoby.*

Druh dôchodku	**Odhadovaný počet poberateľov dôchodkov v decembri 2023**
Starobný	1 146 611
Predčasný starobný	17 072
invalidný do 70 %	142 301
invalidný nad 70 %	80 518
Vdovský-sólo	26 527
Vdovecký-sólo	5 579
Sirotský	18 980
Sociálny	920
Invalidné dôchodky z mladosti	21 647
spolu/priemer	1 460 155

Spracovanie MPSVR SR

i)	***Špecifikujte** ovplyvnené skupiny:*	*Ovplyvnená skupina č. 1*
	Ovplyvnená skupina č. 3	*Ovplyvnená skupina č. 2*
j)	***Kvantifikujte** rast príjmov alebo pokles výdavkov **za jednotlivé ovplyvnené skupiny** domácností / skupiny jednotlivcov a počet obyvateľstva/domácností ovplyvnených predkladaným návrhom.*	
k)	*- priemerný rast príjmov/ pokles výdavkov v skupine v eurách a/alebo v % / obdobie:* *- veľkosť skupiny (počet obyvateľov):*	*Ovplyvnená skupina č. 1*
	Ovplyvnená skupina č. 3	*Ovplyvnená skupina č. 2*
l)	*Dôvod chýbajúcej kvantifikácie:*	
a)	***4.1.2 Negatívny vplyv***	
b)	***Popíšte** opatrenie a jeho vplyv na hospodárenie domácností s uvedením, či ide o zníženie príjmov alebo zvýšenie výdavkov:*	*Návrh zákona nemá negatívny vplyv na hospodárenie domácností.*
c)	***Špecifikujte** ovplyvnené skupiny:*	*Návrhom zákona nevznikajú negatívne ovplyvnené skupiny obyvateľstva.*
	Ovplyvnená skupina č. 3	*Ovplyvnená skupina č. 2*
d)	***Kvantifikujte** pokles príjmov alebo rast výdavkov **za jednotlivé ovplyvnené skupiny** domácností / skupiny jednotlivcov a počet obyvateľstva/domácností ovplyvnených predkladaným návrhom.*	
e)	*- priemerný pokles príjmov/ rast výdavkov v skupine v eurách a/alebo v % / obdobie:* *- veľkosť skupiny (počet obyvateľov):*	*Ovplyvnená skupina č. 1*
	Ovplyvnená skupina č. 3	*Ovplyvnená skupina č. 2*
f)	*Dôvod chýbajúcej kvantifikácie:*	
g)	***4.1.2.1 Z toho negatívny vplyv na skupiny v riziku chudoby alebo sociálneho vylúčenia*** *(V prípade významných vplyvov na príjmy alebo výdavky domácností v riziku chudoby, identifikujte a kvantifikujte negatívny vplyv na chudobu obyvateľstva (napr. zvyšovanie miery rizika chudoby, priemerný pokles príjmov/ rast výdavkov v skupine)*	
h)	***Popíšte** opatrenie a jeho vplyv na hospodárenie domácností s uvedením, či ide o zníženie príjmov alebo zvýšenie výdavkov:*	*Bez vplyvu.*
i)	***Špecifikujte** ovplyvnené skupiny:*	*Ovplyvnená skupina č. 1*
	Ovplyvnená skupina č. 3	*Ovplyvnená skupina č. 2*
j)	***Kvantifikujte** pokles príjmov alebo rast výdavkov **za jednotlivé ovplyvnené skupiny** domácností / skupiny jednotlivcov a počet obyvateľstva/domácností ovplyvnených predkladaným návrhom.*	
k)	*- priemerný pokles príjmov/ rast výdavkov v skupine v eurách a/alebo v % / obdobie:* *- veľkosť skupiny (počet obyvateľov):*	*Ovplyvnená skupina č. 1*
	Ovplyvnená skupina č. 3	*Ovplyvnená skupina č. 2*
l)	*Dôvod chýbajúcej kvantifikácie:*	

4.2 Identifikujte, popíšte a kvantifikujte vplyvy na prístup k zdrojom, právam, tovarom a službám u jednotlivých ovplyvnených skupín obyvateľstva a vplyv na sociálnu inklúziu.		
Má návrh vplyv na prístup k zdrojom, právam, tovarom a službám? *Popíšte hodnotené opatrenie, špecifikujte ovplyvnené skupiny obyvateľstva a charakter zmeny v prístupnosti s ohľadom na dostupnosť finančnú, geografickú, kvalitu, organizovanie a pod. Uveďte veľkosť jednotlivých ovplyvnených skupín.*		
a)	*Rozumie sa najmä na prístup k:* *- sociálnej ochrane, sociálno-právnej ochrane, sociálnym službám (vrátane služieb starostlivosti o deti, starších ľudí a ľudí so zdravotným postihnutím),* *- kvalitnej práci, ochrane zdravia, dôstojnosti a bezpečnosti pri práci pre zamestnancov a existujúcim zamestnaneckým právam,* *- pomoci pri úhrade výdavkov súvisiacich so zdravotným postihnutím,* *- zamestnaniu, na trh práce (napr. uľahčenie zosúladenia rodinných a pracovných povinností, služby zamestnanosti), k školeniam, odbornému vzdelávaniu a príprave na trh práce,* *- zdravotnej starostlivosti vrátane cenovo dostupných pomôcok pre občanov so zdravotným postihnutím,* *- k formálnemu i neformálnemu vzdelávaniu a celoživotnému vzdelávaniu,* *- bývaniu a súvisiacim základným komunálnym službám,* *- doprave,* *- ďalším službám najmä službám všeobecného záujmu a tovarom,* *- spravodlivosti, právnej ochrane, právnym službám,* *- informáciám,* *- k iným právam (napr. politickým).*	*Bez vplyvu.*
b)	*Má návrh významný vplyv na niektorú zo zraniteľných skupín obyvateľstva alebo skupín v riziku chudoby alebo sociálneho vylúčenia?* *Špecifikujte ovplyvnené skupiny v riziku chudoby a sociálneho vylúčenia a popíšte vplyv na ne. Je tento vplyv väčší ako vplyv na iné skupiny či subjekty? Uveďte veľkosť jednotlivých ovplyvnených skupín.*	
c)	*Zraniteľné skupiny alebo skupiny v riziku chudoby alebo sociálneho vylúčenia sú napr.:* *- domácnosti s nízkym príjmom (napr. žijúce iba zo sociálnych príjmov, alebo z príjmov pod hranicou rizika chudoby, alebo s príjmom pod životným minimom, alebo patriace medzi 25% domácností s najnižším príjmom),* *- nezamestnaní, najmä dlhodobo nezamestnaní, mladí nezamestnaní a nezamestnaní nad 50 rokov,* *- deti (0 – 17),* *- mladí ľudia (18 – 25 rokov),* *- starší ľudia, napr. ľudia vo veku nad 65 rokov alebo dôchodcovia,* *- ľudia so zdravotným postihnutím,* *- marginalizované rómske komunity* *- domácnosti s 3 a viac deťmi,* *- jednorodičovské domácnosti s deťmi (neúplné rodiny, ktoré tvoria najmä osamelé matky s deťmi),* *- príslušníci tretích krajín, azylanti, žiadatelia o azyl,* *- iné zraniteľné skupiny, ako sú napr. bezdomovci, ľudia opúšťajúci detské domovy alebo iné inštitucionálne zariadenia*	*Návrh zákona má pozitívny vplyv na poberateľov dôchodkových dávok medzi ktorých patria mladí ľudia s poklesom schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť alebo sú poberateľmi sirotského dôchodku, domácnosti s nízkym príjmom, ľudia so zdravotným postihnutím a najmä starší ľudia.*

4.3 Identifikujte a popíšte vplyv na rovnosť príležitostí. Identifikujte, popíšte a kvantifikujte vplyv na rovnosť žien a mužov.		
a)	*4.3.1 Dodržuje návrh povinnosť rovnakého zaobchádzania so skupinami alebo jednotlivcami na základe pohlavia, rasy, etnicity, náboženstva alebo viery, zdravotného postihnutia, veku, sexuálnej orientácie alebo iného statusu? Mohol by viesť k nepriamej diskriminácii niektorých skupín obyvateľstva? Ak áno, ktoré skupiny sú takto ovplyvnené a akým spôsobom?*	
b)	*Návrh zákona dodržiava povinnosť rovnakého zaobchádzania so skupinami alebo jednotlivcami na základe pohlavia, rasy, etnicity, náboženstva alebo viery, zdravotného postihnutia a sexuálnej orientácie. Návrh zákona nemôže viesť k nepriamej diskriminácii niektorých skupín obyvateľstva.*	
c)	*4.3.2 Môže návrh viesť k zväčšovaniu nerovností medzi ženami a mužmi? Podporuje návrh rovnosť príležitostí? Má návrh odlišný vplyv na ženy a mužov? Popíšte vplyvy.*	
d)	*Popíšte riziká návrhu, ktoré môžu viesť k zväčšovaniu nerovností:*	*Bez vplyvu.*
e)	*Popíšte pozitívne vplyvy návrhu na dosahovanie rovnosti žien a mužov, rovnosti príležitostí žien a mužov, prípadne vplyvy na ženy a mužov, ak sú odlišné:*	*Bez vplyvu.*
f)	*Má návrh významné vplyvy na niektorú zo zraniteľných skupín obyvateľstva? Ak áno, aké? Akým spôsobom? Zraniteľnou skupinou obyvateľstva sa rozumejú najmä ženy ohrozené viacnásobnou diskrimináciou, tehotné matky, seniorky, ženy patriace do marginalizovaných skupín obyvateľstva, migrantky, ženy a dievčatá so zdravotným postihnutím, obete násilia a pod.*	*Bez vplyvu.*
g)	*Pri identifikovaní vplyvov na rovnosť žien a mužov treba vziať do úvahy existujúce rozdiely medzi ženami a mužmi, ktoré sú relevantné k danej politike. Podpora rovnosti žien a mužov nespočíva len v odstraňovaní obmedzení a bariér pre plnohodnotnú účasť na ekonomickom, politickom a sociálnom živote spoločnosti ako aj rodinnom živote, ale taktiež v podpore rovnosti medzi nimi.* *V ktorých oblastiach podpory rovnosti žien a mužov návrh odstraňuje prekážky a/alebo podporuje rovnosť žien a mužov? Medzi oblasti podpory rovnosti žien a mužov okrem iného patria:* *- podpora slobodného výberu povolania a ekonomickej činnosti* *- podpora vyrovnávania ekonomickej nezávislosti,* *- zosúladenie pracovného, súkromného a rodinného života,* *- podpora rovnosti príležitostí pri participácii na rozhodovaní,* *- boj proti domácemu násiliu, násiliu na ženách a obchodovaniu s ľuďmi,* *- podpora vnímania osobnej starostlivosti o dieťa za rovnocennú s ekonomickou činnosťou a podpora neviditeľnej práce v domácnosti ako takej,* *- rešpektovanie osobných preferencií pri výbere povolania a zosúlaďovania pracovného a rodinného života.*	*Bez vplyvu.*

4.4 Identifikujte, popíšte a kvantifikujte vplyvy na zamestnanosť a na trh práce. *V prípade kladnej odpovede pripojte **odôvodnenie** v súlade s Metodickým postupom pre analýzu sociálnych vplyvov.*		
a)	*Uľahčuje návrh vznik nových pracovných miest? Ak áno, ako? Ak je to možné, doplňte kvantifikáciu.*	
b)	*Identifikujte, v ktorých sektoroch a odvetviach ekonomiky, v ktorých regiónoch, pre aké skupiny zamestnancov, o aké typy zamestnania /pracovných úväzkov pôjde a pod.*	*Bez vplyvu.*
c)	*Vedie návrh k zániku pracovných miest? Ak áno, ako a akých? Ak je to možné, doplňte kvantifikáciu*	
d)	*Identifikujte, v ktorých sektoroch a odvetviach ekonomiky, v ktorých regiónoch, o aké typy zamestnania /pracovných úväzkov pôjde a pod. Identifikujte možné dôsledky, skupiny zamestnancov, ktoré budú viac ovplyvnené a rozsah vplyvu.*	*Bez vplyvu.*
e)	*Ovplyvňuje návrh dopyt po práci? Ak áno, ako?*	
f)	*Dopyt po práci závisí na jednej strane na produkcii tovarov a služieb v ekonomike a na druhej strane na cene práce.*	*Bez vplyvu.*
g)	*Má návrh dosah na fungovanie trhu práce? Ak áno, aký?*	
h)	*Týka sa makroekonomických dosahov ako je napr. participácia na trhu práce, dlhodobá nezamestnanosť, regionálne rozdiely v mierach zamestnanosti. Ponuka práce môže byť ovplyvnená rôznymi premennými napr. úrovňou miezd, inštitucionálnym nastavením (napr. zosúladenie pracovného a súkromného života alebo uľahčovanie rôznych foriem mobility).*	*Bez vplyvu.*
i)	*Má návrh špecifické negatívne dôsledky pre isté skupiny profesií, skupín zamestnancov či živnostníkov? Ak áno, aké a pre ktoré skupiny?*	
j)	*Návrh môže ohrozovať napr. pracovníkov istých profesií favorizovaním špecifických aktivít či technológií.*	*Bez vplyvu.*
k)	*Ovplyvňuje návrh špecifické vekové skupiny zamestnancov? Ak áno, aké? Akým spôsobom?*	
l)	*Identifikujte, či návrh môže ovplyvniť rozhodnutia zamestnancov alebo zamestnávateľov a môže byť zdrojom neskoršieho vstupu na trh práce alebo predčasného odchodu z trhu práce jednotlivcov.*	*Bez vplyvu.*